

BULGARIAN / BULGARE / BULGARO A1

Higher Level / Niveau Supérieur (Option Forte) / Nivel Superior

Thursday 13 May 1999 (afternoon) / Jeudi 13 mai 1999 (après-midi) / Jueves 13 de mayo de 1999 (tarde)

Paper / Épreuve / Prueba 1

4h

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

Do NOT open this examination paper until instructed to do so.

This paper consists of two sections, Section A and Section B.

Answer BOTH Section A AND Section B.

Section A: Write a commentary on ONE passage.

Section B: Answer ONE essay question. Refer mainly to works studied in Part 3 (Groups of Works); references to other works are permissible but must not form the main body of your answer.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

NE PAS OUVRIR cette épreuve avant d'y être autorisé.

Cette épreuve comporte deux sections, la Section A et la Section B.

Répondre ET à la Section A ET à la Section B.

Section A: Écrire un commentaire sur UN passage.

Section B: Traiter UN sujet de composition. Se référer principalement aux œuvres étudiées dans la troisième partie (Groupes d'œuvres); les références à d'autres œuvres sont permises mais ne doivent pas constituer l'essentiel de la réponse.

INSTRUCCIONES PARA LOS CANDIDATOS

NO ABRA esta prueba hasta que se lo autoricen.

En esta prueba hay dos secciones: la Sección A y la Sección B.

Conteste las dos secciones, A y B.

Sección A: Escriba un comentario sobre UNO de los fragmentos.

Sección B: Elija UN tema de redacción. Su respuesta debe centrarse principalmente en las obras estudiadas para la Parte 3 (Grupos de obras); se permiten referencias a otras obras siempre que no formen la parte principal de la respuesta.

РАЗДЕЛ А

Направете коментар на един от следните откъси :

1(a)

ГЕРОИТЕ

Ти често се възхищаваш на хората, които са посветили живота си на една – единствена идея, които са слепи себе си с идеята или са изгорели ведно с нея. Ти адмираш тяхната последователност и вярност към идеята и понякога те измъчва мисълта, че ти не можеш да бъдеш като тях.

5 Може бе защото еднопосочната ясна идеяна един живот е твърде съблазнителна с простота си в сравнение с мъчителната противоречивост на собствените ти съмнения. Наистина има романтична привлекателност в сливането на живот и идея. Хората, отдали се на една идея, изглеждат винаги надчовешки силни, животът им се смята за пример, смъртта им – за легенда. Моментът на героическия акт – за най-висока красота.

10 А ти внезапно се питаш, не е ли това най-лесното? Не е ли цялата тази последователност и жертвеност сигурен признак на беден дух, на почти патологично втурване в една –единствена посока, макар и понякога това да е посоката на доброто? Не е ли всичко това израз на душевно опустошение, на отричане на цялото многообразие и всички цветове на природата? Ти се вглеждаш в този фамозен момент на осъществяване на героическия акт и виждаш, че много често това е суетна демонстрация на превъзходство над другите. "Вие не можете, а аз мога!", казва героят и подлага тялото си на

15 кушумите, за да изконсумира мига на висшата наслада, мига, който го прави повече от другите. Така че героическият акт е отричане на другите и възхищение от себе си. При това всички герои знаят, че героизмът рано или късно ще им се заплати, защото човечеството е предвидило добри суми за ония, които се опитват да бъдат повече от другите. И това е може би гаврата на времето – един герой не е повече герой, след като му се плати – било с надгробен камък, било с посмъртна пенсия.

20 Приказките и легендите противопоставят героя на на подлеца, а също героя на обикновения гражданин. А ти се взираш в това противопоставяне на бляскавия вечен ореол на героя срещу отречената, мизерната нищожност, разумно или инстинктивно безчестие на подлеца и вждаш колко несъмнено по-човешки и по-честен е образът на онзи, който трябва да понесе страданието, че не е и не може да бъде герой, онзи, който трябва да понесе наказанието за своята слабост или презрението за своите недостатъци. Ти виждаш, че е противопоставен камък на героя срещу тялото на живия човек.

30 Ти виждаш, че история, легенди за героя, поетични балади и летописни хроники, национални химни и разпалени речи, като издигат героя върху специален пиедестал, с това издигане те по същество превръщат останалата част от хората в подлеци. Защото героят със своята изключителност не е нищо друго освен нашето отрицание. Спасявайки ни от някаква опасност, героите всъщност са се изплювали в лицата ни, за да ни отрекат като по-слаби същества. И ти намиращ, че героизмът, когато не е акт на лудост, е акт на безчестие. Защото заради своя ореол един герой се е отрекъл от своите естествени права и задължения, отрекъл се е от себеподобните, отрекъл се е от своето предназначение. И ти виждаш, четой е скалпирал своята жива глава било за да окраси мъртвата

35 ограда на идеята си, било за да изпита насладата на собственото си превъзходство над другите.

Героизмът е само един миг, а животът не е миг. И колко е лесно да бъдеш герой в един миг, вместо да бъдеш човек цял живот.

И ти си казваш "слава богу", че природата е раждала и ражда човеци, а не герои.

Георги Марков, Литературни есета (1982)

1(6)

Тайната на Струма

Бърза бързоструйна Струма,
тайна в хладна гръд таи,
бърза, дума не продума,
само позлатена шума
5 влачат бързите струи.

Бърза, през скали, разтроги,
бързо глъхне тъжен ек,
върхове тъмнеят строги,
сенки, вили леконопи,
10 бродят из навесен брег.

В миг вълна вълната спира,
сякаш зов дочули скъл,
всичко околоръст замира,
само изворът извира,
15 на дълбока, страшна скръб.

Спомен ли от вековете
спомня новия разгром?
Тук димят се кърви свети,
стон простенва: отмъстете
20 поругани чест и дом!

Тъмен вслушва се Пиринът,
дига каменния лоб,
знай, че сенки ще преминат
над Беласица, ще зинат
25 из недра ѝ гроб след гроб.

Бърза Струма, странно пее,
свеждат клон след клон гори,
шълнат, молят се на нея,
белий пясък на Егея
30 с черни листи да покрий.

Теодор Траянов, Български балади (1921)

РАЗДЕЛ Б

Напишете съчинение на една от следните теми. Отговорът ви в рамките на този раздел трябва да се базира на най-малко две от изучените творби от Част 3. Допускат се позовавания и на други произведения, но те не трябва да заемат централно място в отговора ви.

Бурни времена

2. (а) По какъв начин и в каква степен авторите от този раздел дават личната си оценка на представяните събития? Спрете се на най-малко двама от изучените автори.

или

2. (б) Анализирайте и сравнете по какъв начин мотивът за “бурните времена” присъствува в повествователната структура на най-малко две от изучените творби.

Между двете войни

3. (а) Независимо от това, че принадлежат към различни литературни родове, творбите от този раздел могат да бъдат определени като “поетични”. Коментирайте това твърдение, като се спрете на най-малко двама от изучените автори.

или

3. (б) Анализирайте и сравнете по какъв начин събитията от епохата са отразени в най-малко две от изучените творби.

40-те години, време на промени

4. (а) Сравнете начина, по който различните творби от този раздел отразяват актуалната действителност. Спрете се на най-малко две от изучените произведения.

или

4. (б) Разкрийте по какъв начин се съчетават патриотичните и общочовешките идеи в най-малко две от творбите от този период.

Драматургия

5. (а) Твърди се че драмата е напрегнато очакване на бъдещето. Коментирайте този възглед, като се спрете на най-малко две от изучениет в този раздел творби.

или

5. (б) Сравнете по какъв начин драматичната форма спомага за въздействие на моралните послания на авторите върху читателя (зрителя)? Базирайте отговора си на най-малко две от изучените творби.

Любовна лирика

6. (а) На лириката единодушно се приписва сегашното време. Коментирайте това твърдение, като се базирате на творчеството на най-малко двама от изучените поети.

или

6. (б) Коментирайте следното твърдение на Дж. Боас: "Идеите в поезията по правило са лъжливи и не се отличават с новаторство". Базирайте отговора си на творчеството на най-малко двама от изучените поети.

Съвременни писатели

7. (а) Анализирайте повествователната структура на най-малко две от изучените творби с оглед на търсеното художествено внушение.

или

7. (б) Сравнете художествените похвати, използвани от най-малко двама от изучените автори за изграждането на главните персонажи в техните произведения.